

Nâng cao chất lượng học tập và rèn luyện theo Tư tưởng, Tấm gương, Đạo đức Hồ Chí Minh cho thanh niên trong giai đoạn hiện nay

Trần Huy Ngọc*

*TS. Trường ĐH Kinh tế & Quản trị Kinh doanh - ĐH Thái Nguyên

Received: 15/2/2023; Accepted: 23/2/2024; Published: 26/2/2024

Abstract: President Ho Chi Minh is the founder, leader and trainer of our Party. During his lifetime, he always paid attention to and worked hard to build the Party into a strong, clean bloc, taking care of revolutionary moral education, fostering and training the cadres and party members, especially the younger generation. , become a person who is both virtuous and talented, both generous and professional. Studying and training according to Ho Chi Minh's ideology and moral example for officials, party members, and young people in the current period is a regular and urgent task.

Keyword: Thought; Ho Chi Minh's moral example; solution; learning quality.

1. Đặt vấn đề

Trong những năm qua, việc thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15-5-2016 của Bộ Chính trị khóa XII, “Về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”, gắn với Nghị quyết số 04-NQ/TW ngày 30-10-2016 của Hội nghị Trung ương 4 khóa XII, “Về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ” đã đạt được nhiều kết quả khá toàn diện với nhiều cách làm mới, sáng tạo, ngày càng đi vào thực chất, chiều sâu, từng bước trở thành nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên của mỗi tổ chức đảng và từng cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân ta.

Thanh niên Việt Nam (VN) là lực lượng xã hội to lớn, xung kích, sáng tạo, đi đầu trong công cuộc đổi mới, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc VN XHCN; có vai trò quan trọng trong sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, hội nhập quốc tế và xây dựng CNXH. Do đó, nâng cao chất lượng học tập và rèn luyện theo tư tưởng, tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh cho thanh niên trong giai đoạn hiện nay có ý nghĩa lý luận và thực tiễn sâu sắc.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Phương pháp nghiên cứu

Phương pháp phân tích và tổng hợp, lôgic và lịch sử, tâm lý học, giáo dục học như: hệ thống - cấu trúc, so sánh, quan sát, thu thập thông tin...

2.2. Kết quả nghiên cứu

2.2.1. Học tập và rèn luyện theo tư tưởng, tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh trong giai đoạn hiện nay

Chủ tịch Hồ Chí Minh, anh hùng giải phóng dân tộc, danh nhân văn hoá thế giới, Người đã hiến dâng tất cả tình cảm, trí tuệ và cuộc đời cho sự nghiệp độc lập của dân tộc, tự do hạnh phúc của nhân dân, vì hoà bình và tiến bộ của nhân loại. Người đã để lại tài sản vô giá là tư tưởng và tấm gương đạo đức trong sáng, mẫu mực, cao đẹp, kết tinh những giá trị truyền thống của dân tộc, của nhân loại và thời đại. Học tập và làm theo tấm gương đạo đức của Bác là niềm vinh dự và tự hào đối với mỗi cán bộ, đảng viên và mỗi người VN.

Đạo đức Hồ Chí Minh là đỉnh cao và rực rỡ nhất của văn hoá VN, biểu tượng của sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc, có quá trình hình thành và phát triển gắn liền với cuộc đời, sự nghiệp cách mạng của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Người nói: “Đảng ta là đạo đức, là văn minh” và chính Người là đỉnh cao, là tượng trưng của đạo đức và văn minh đó. Đặc biệt, Hồ Chí Minh đã tự nêu gương đạo đức trong sáng tuyệt vời, theo tinh thần “nước lấy dân làm gốc”, suốt đời trung với nước, hiếu với dân; Cần, Kiệm, Liêm, Chính, Chí công vô tư; yêu thương con người, có tinh thần quốc tế vô sản chân chính.

Đạo đức của Người là tấm lòng thương yêu con người, thương yêu nhân dân sâu sắc. Người đã từng khái quát về triết lý cuộc sống: *Nghĩ cho cùng, mọi vấn đề... là vấn đề ở đời và làm người. Vấn đề ở đời và làm người là phải thương nước, thương dân, thương nhân loại đau khổ bị áp bức.* Người khẳng định: “Cả đời tôi chỉ có một mục đích, là phấn đấu cho quyền lợi Tổ quốc và hạnh phúc của quốc dân. Những khi tôi phải ẩn nấp nơi núi non, hoặc ra vào

chôn tù tội, xông pha sự hiểm nghèo là vì mục đích đó”.

Cả cuộc đời và sự nghiệp cách mạng của Người chỉ có một tâm nguyện và ham muốn: “...ham muốn đến tột bậc, là làm sao cho nước ta được hoàn toàn độc lập, dân ta được hoàn toàn tự do, đồng bào ai cũng có cơm ăn, áo mặc, ai cũng được học hành”. Người luôn luôn tin tưởng vào sức mạnh vô địch của nhân dân, giáo dục cán bộ phải nêu cao tinh thần phục vụ, tinh thần trách nhiệm trước nhân dân, phải chăm lo đến đời sống vật chất và tinh thần của nhân dân.

Để hiểu dân, Người thường xuyên đi xuống cơ sở, tìm hiểu, “*lắng tai nghe ý kiến của đảng viên, của nhân dân*”. Chỉ trong năm 1958, Người đã hơn 20 lần đi xuống các địa phương, từ những cuộc thăm viếng của Người không những làm cho bà con nông dân phấn khởi sản xuất, đắp đê, chống hạn,... mà còn giúp cho bà con nhận thức sâu sắc hơn, đúng đắn hơn về đường lối của Đảng và Chính phủ.

Vì vậy, nhân dân ta, từ các vị nhân sĩ, trí thức đến người dân lao động, nhìn vào tấm gương của Hồ Chí Minh là thấy toả ra ánh sáng của một tâm hồn lớn, nhân cách lớn, của lẽ phải, tình thương yêu, bao dung mà bình dị; đã từ kính yêu Người mà tự nguyện suốt đời đi theo lí tưởng và sự nghiệp của Người, càng thêm tin tưởng, gắn bó với Đảng, với chủ nghĩa xã hội.

“Nói đi đôi với làm” là phương châm đạo đức hành động mà suốt cuộc đời mình, Hồ Chí Minh đã thực hiện một cách nghiêm túc, triệt để và trọn vẹn. Sau cách mạng tháng Tám năm 1945, với cương vị Chủ tịch nước, Người kêu gọi đồng bào nhường cơm sẻ áo và Người đã gương mẫu thực hiện nghĩa cử cao đẹp đó. Người nói: “*Vậy tôi xin đề nghị với đồng bào cả nước và tôi xin thực hiện trước: cứ 10 ngày nhịn ăn một bữa, một tháng nhịn ăn ba bữa. Đem gạo đó (mỗi bữa một bơ) để cứu dân nghèo*”. Ở Hồ Chí Minh, đạo đức đã đạt tới một sự thống nhất chặt chẽ giữa nói và làm, giữa đời công và đời tư, giữa đạo đức cách mạng và đạo đức đời thường.

2.2.2. *Giải pháp nâng cao chất lượng học tập và rèn luyện theo tư tưởng, tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh cho thanh niên trong giai đoạn hiện nay*

***Một là, thực hiện chuẩn mực đạo đức Hồ Chí Minh “Trung với nước, hiếu với dân”, cần quán triệt những nội dung của chủ nghĩa yêu nước trong giai đoạn mới.**

Cần nâng cao tinh thần yêu nước, lòng tự hào về truyền thống anh hùng của dân tộc là lương tâm và

trách nhiệm của mỗi người VN chân chính. Trung với nước ngày nay là trung thành vô hạn với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, bảo vệ độc lập, chủ quyền, toàn vẹn lãnh thổ, nền văn hóa, bảo vệ Đảng, chế độ, nhân dân và sự nghiệp đổi mới, bảo vệ lợi ích của đất nước.

Trung với nước, hiếu với dân là cần luôn luôn tôn trọng, phát huy quyền làm chủ của nhân dân. Đối với thanh niên trung với nước, hiếu với dân thể hiện ở ý chí vươn lên, khát vọng, quyết tâm vượt qua nghèo nàn, lạc hậu, góp phần dựng xây đất nước phồn vinh, giàu mạnh, như mong ước của Bác Hồ kính yêu: “*xây dựng đất nước ta đàng hoàng hơn, to đẹp hơn*”.

Trung với nước hiếu với dân thanh niên phải có tinh thần trách nhiệm cao đối với công việc, có lương tâm nghề nghiệp trong sáng; quyết tâm phấn đấu để thành đạt và cống hiến nhiều nhất cho đất nước, cho dân tộc; quyết tâm xây dựng quê hương giàu đẹp, văn minh. Phải có tinh thần ham học hỏi, phát huy truyền thống hiếu học và quý trọng nhân tài của ông cha ta; biết vận dụng sáng tạo các tri thức khoa học, công nghệ hiện đại, các sáng kiến trong sản xuất, công tác, hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao. Mọi sự bảo thủ, trì trệ, lười học tập, ngại lao động, đòi hỏi hưởng thụ vượt quá kết quả cống hiến là trái truyền thống đạo lý dân tộc và trái với tư tưởng yêu nước của Chủ tịch Hồ Chí Minh.

Trung với nước, hiếu với dân yêu cầu mỗi chúng ta phải giải quyết đúng đắn mối quan hệ cá nhân - gia đình - tập thể - xã hội; quan hệ giữa nghĩa vụ và quyền lợi. Theo gương Chủ tịch Hồ Chí Minh, yêu nước là sẵn sàng phấn đấu hy sinh cho lợi ích chung, “Việc gì lợi cho dân ta phải hết sức làm. Việc gì hại đến dân ta phải hết sức tránh.

***Hai là, thực hiện đúng lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh phải thực sự: “Cần, kiệm, liêm chính, chí công vô tư”**

Thanh niên cần tích cực lao động, học tập, công tác với tinh thần lao động sáng tạo, có năng suất, chất lượng, hiệu quả cao; biết quý trọng công sức lao động và tài sản của tập thể, của nhân dân; không xa hoa, lãng phí, không phô trương, hình thức; biết sử dụng lao động, vật tư, tiền vốn của Nhà nước, của tập thể, của chính mình một cách có hiệu quả.

Thực hiện chí công, vô tư là kiên quyết chống chủ nghĩa cá nhân, lối sống thực dụng. Phải thẳng thắn, trung thực, bảo vệ chân lý, bảo vệ đường lối, quan điểm của Đảng, bảo vệ người tốt; chân thành, khiêm tốn; không chạy theo chủ nghĩa thành tích, không bao che, giấu giếm khuyết điểm...

Thực hiện cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư thanh niên phải kiên quyết chống bệnh lười biếng, lối sống hưởng thụ, vị kỷ, nói không đi đôi với làm, nói nhiều, làm ít, miệng nói lời cao đạo nhưng tư tưởng, tình cảm và việc làm thì mang nặng đầu óc cá nhân, tư lợi, việc gì có lợi cho mình thì “hăng hái”, tranh thủ kiếm lợi, việc gì không “kiếm chác” được cho riêng mình thì thờ ơ, lãnh đạm. Không làm dối, làm ầu, bòn rút của công của Nhà nước và của nhân dân. Phải có thái độ rõ rệt lên án và kiên quyết đấu tranh chống tham nhũng, tiêu cực ra khỏi đời sống xã hội.

****Ba là, nâng cao ý thức dân chủ và kỷ luật, gắn bó với nhân dân, vì nhân dân phục vụ***

Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn luôn đề cao dân chủ và kỷ luật và chính Người là một mẫu mực về tinh thần dân chủ, tôn trọng tập thể, tôn trọng quần chúng nhân dân, luôn luôn quan tâm đến mọi người, gắn bó với nhân dân. Người luôn luôn phê phán thói “quan cách mạng”, phê phán những biểu hiện quan liêu, coi thường quần chúng, coi thường tập thể, vi phạm nguyên tắc tập trung dân chủ, coi đó là những căn bệnh khác nhau của chủ nghĩa cá nhân.

Thanh niên học tập và làm theo Người, cần phải đặt mình trong tổ chức, trong tập thể, phải tôn trọng nguyên tắc, pháp luật, kỷ cương. Học tập tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh tất cả vì nhân dân, mỗi người ở bất cứ cương vị nào phải gần dân, học dân, có trách nhiệm với dân. Nhân dân là người thầy nghiêm khắc và nhân ái, luôn luôn đòi hỏi cao ở cán bộ, đảng viên, đồng thời cũng sẵn lòng giúp đỡ cán bộ, đảng viên hoàn thành nhiệm vụ, phát huy ưu điểm, sửa chữa khuyết điểm.

Thanh niên học tập đạo đức Hồ Chí Minh phải rất coi trọng tự phê bình và phê bình. Tự phê bình phải được coi trọng, được đặt lên hàng đầu, theo tư tưởng Hồ Chí Minh “phải nghiêm khắc với chính mình”. Phê bình phải có mục đích là xây dựng tổ chức, xây dựng con người, xây dựng đời sống tình cảm và quan hệ đồng chí, quan hệ xã hội lành mạnh, trong sáng, có lý, có tình. Phải khắc phục bệnh chuộng hình thức, thích nghe lời khen, (thậm chí xu nịnh), tăng bốc nhau, không dám nói thẳng, nói thật để giúp đỡ nhau cùng tiến bộ. Đồng thời, cần phê phán những biểu hiện động cơ cá nhân, vụ lợi mà “đấu đá”, nhân danh phê bình để đả kích, lôi kéo, chia rẽ nội bộ.

****Bốn là, học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh cần phát huy chủ nghĩa yêu nước gắn chặt với chủ nghĩa quốc tế trong sáng, đoàn kết, hữu nghị giữa các dân tộc trong điều kiện toàn cầu hóa, chủ động, tích cực hội nhập quốc tế***

Đoàn kết quốc tế theo tư tưởng, tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh là phát huy tinh thần độc lập tự chủ, tôn trọng độc lập, chủ quyền của các nước khác, mở rộng hợp tác cùng có lợi, phấn đấu vì hòa bình, phát triển, chống chiến tranh, đói nghèo, bất công, cường quyền, áp đặt trong quan hệ quốc tế. Khép lại những vấn đề của quá khứ, lịch sử, xoá bỏ mặc cảm, hận thù, nhìn về tương lai, xây dựng tình hữu nghị giữa các dân tộc.

Thế hệ trẻ học tập và rèn luyện theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh cần nâng cao tinh thần độc lập tự chủ, tự lực, tự cường, kiên quyết đấu tranh chống tâm lý tự ty, chủ nghĩa dân tộc hẹp hòi; phê phán các biểu hiện vong bản, vọng ngoại, ảo tưởng trước chủ nghĩa tư bản.

3. Kết luận

Hồ Chí Minh đã đi xa nhưng tư tưởng, tấm gương đạo đức của Người vẫn còn giữ nguyên giá trị đối với dân tộc và nhân loại. Một trong những yêu cầu của công tác tư tưởng trong giai đoạn hiện nay là không những cần phải tiếp tục kế thừa, phát triển những giá trị đạo đức trong tư tưởng Hồ Chí Minh mà còn phải tiếp tục khẳng định, thúc đẩy, công tác học tập và làm theo tấm gương đạo đức của Hồ Chí Minh. Bởi Chủ tịch Hồ Chí Minh không chỉ để lại tư tưởng về đạo đức mà chính bản thân người là tấm gương sáng ngời về thực hành đạo đức. Chính tấm gương thực hành đạo đức sáng ngời của Người đã tạo ra sức hợp dẫn mãnh liệt đối với mọi con người VN chân chính, thức tỉnh lương tri nhân loại cả quá khứ, hiện tại và tương lai.

Học tập và rèn luyện theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh có ý nghĩa lý luận và thực tiễn sâu sắc. Mỗi cán bộ, đảng viên và mọi tầng lớp nhân dân nhất là thanh niên hãy bằng những hành động thiết thực, cụ thể của mình học tập và rèn luyện theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh chính là đang góp phần xây dựng đất nước VN: dân giàu, nước mạnh xã hội dân chủ, công bằng, văn minh.

Tài liệu tham khảo

1. Lê Duẩn (1980), *Dưới lá cờ vẻ vang của Đảng, vì độc lập tự do, vì chủ nghĩa xã hội, tiến lên giành những thắng lợi mới*. NXB Chính trị quốc gia. Hà Nội
2. Đảng Cộng sản Việt Nam (2021), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, NXB Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.
3. Lương Khắc Hiếu, (2017), *Cơ sở lý luận công tác tư tưởng của Đảng Cộng sản Việt Nam*, NXB LLCT. Hà Nội.